

Knihy do knihoven: Jak vypadá přístup ke knihám v Keni a Guineji?

24.4.2019 | Centrum Dialog | www.centrumdialog.cz

Čtete svým dětem před spaním? Předčítání v raném věku umožňuje rozvíjet dětskou fantazii, rozšiřovat slovní zásobu, obzory a vědomosti! Zkusme společně pomoci rodičům a sourozencům v Africe, aby mohli i oni číst i svým dětem.

Čtení je základním předpokladem a prostředkem vzdělávání, míra vzdělání pak většinou určuje možnosti seberealizace a úspěšnost každého jedince v dnešní společnosti a v životě. Plní totiž funkci dekódování myšlenek a pomáhá nám při orientaci v dnešním zrychleném světě plném psaných obsahů. Věděli jste, že díky schopnosti číst, můžeme snáze kriticky hodnotit nejen texty, ale také dění kolem nás? To vede k rozvoji naší osobnosti a k dalšímu vzdělávání, které trvá po celý náš život.

V rozvojových zemích, kde je vysoká míra nezaměstnanosti, nerovný přístup ke vzdělání a často celkově obtížná politická, sociální i ekonomická situace, je osvojení alespoň primární gramotnosti a čtenářství odrazovým můstkem pro lepší život. Vzdělání ovlivňuje rovinu ekonomickou - lepší ekonomické zázemí a pracovní pozice, a rovinu sociální - snižování nerovností mezi lidmi, včetně nerovnosti genderové a zvyšování kvality života jedinců a společnosti jako celku, a rovinu kulturní - lze snáze předávat hodnoty společnosti dalším generacím a zachovat tak dosažené poznání a tradice dané společnosti.

Jak ale vypadá přístup ke knihám v Keni a Guineji, zemích kam soustředíme naše projekty?

Veřejné knihovny existují v Keni již od 18. století, ale byly málo vybavené a přístupné pouze evropským a asijským přistěhovalcům. První veřejná knihovna, která umožňovala vstup místnímu obyvatelstvu,

Knihy do knihoven: Jak vypadá přístup ke knihám v Keni a Guineji?

vznikla až v roce 1903 v Mombase a její součástí byl také prostor, kde si mohli lidé číst nebo studovat. Druhá veřejná knihovna vznikla v hlavním městě Nairobi v roce 1931, ale až v roce 1960 byla zpřístupněna místním obyvatelům. Po získání nezávislosti keňská vláda založila Keňskou národní knihovnickou službu, která je přístupná všem bez rozdílu. V rámci této služby v Keni existuje 62 knihoven. Toto číslo je opravdu nízké, když vezmeme v potaz, že země má rozlohu 580tis km² a 50 milionů obyvatel. Proto zde hrají velmi důležitou roli komunitní knihovny, které zakládají neziskové organizace, či místní obyvatelé prostřednictvím místních komunitních organizací.

A jak mohou vypadat některé keňské knihovny?

Knihovna na zádech velblouda

Keňská národní knihovnická služba se rozhodla založit tzv. Mobilní velbloudí knihovnu, díky které se daří rozšiřovat čtenářství do odlehlých koutů země, především mezi nomádské kmeny v pouštní oblasti nacházející se na severovýchodě Keni. Jeden velbloud je schopen unést až 400 knih, které pak pracovníci projektu od pondělí do čtvrtka rozvázejí v karavaně. Součástí karavany jsou dva další velbloudi, jeden nese stan a třetí pak osobní věci pracovníků. Projekt má zatím k dispozici celkem tři karavany, které jsou schopny objet až 12 různých oblastí. Jedna karavana denně ujede v průměru 11 kilometrů, přičemž zastavují na stejných místech, kde je čekají keňské děti, a karavany pravidelně navštěvují také místní školy.

Knihovna v kontejneru

Organizace Children International v hlavním městě Nairobi založila první kontejnerovou knihovnu. Dvanácti metrový kontejner pojme několik tisíc knížek a jsou tak velké, že kromě polic s knihami pojmu nábytek i další vybavení, aby zde děti mohly strávit co nejvíce času. Kontejnerové knihovny jsou zhotoveny z vyřazených kontejnerů, ve kterých se dříve přepravovala lodní dopravou ocel. Kontejnerové knihovny mohou navštěvovat stovky dětí z místních škol, učitelé mají možnost knihovny využívat i v rámci výuky a děti si knihy půjčují i domů.

A Guinea?

Podle OSN umělo v roce 2014 v Guineji číst a psát pouze 32% dospělé populace a 46,3% mladších patnácti let.

Guinea, tak jako mnoho dalších zemí, má problém s poskytováním kvalitního vzdělání v dostatečné míře svým občanům. Veřejné vzdělávání probíhá často ve špatných a kapacitně nedostačujících podmínkách a ani výukové metody nejsou vhodné. Proto je pro zemi do budoucna nutné, aby měli mladí lidé přístup k informacím, ke knihám a elektronickým zdrojům, aby se rozvíjela celá komunita a tím i země.

Guinejská národní knihovna se nachází v hlavním městě Conakry a byla založena v roce 1958, tedy v roce, kdy Guinea získala nezávislost. Knihovna vznikla přejmenováním původní francouzské koloniální knihovny. Nebyla ale novou vládou Lansany Contého podporována a po dvou letech od nástupu vlády, tedy v roce 1986, byla uzavřena. Za knihovnu ale několik desetiletí bojoval její současný ředitel, Dr. Cheick Sylla Baba, který se zasloužil o její znovuotevření v roce 1998.

Knihy za mír a knihy pro regiony zasažené ebolou

V roce 2015 se nezisková organizace Hope of Guinea spojila s organizací Books for Africa a mírovými

Knihy do knihoven: Jak vypadá přístup ke knihám v Keni a Guineji?

sbory a společnými silami rozdistribuovali přes 20 000 knih do 36 komunit a vesnic po celé Guineji, především v oblastech, kde učí dobrovolníci z mírových sborů.

V roce 2016 stejná nezisková organizace ve spolupráci s dalšími rozdala 22 000 knih do škol, které se nacházejí v regionech, které byly zasaženy virem eboly. Vlivem hrozby eboly musely být na několik měsíců uzavřeny školy a vzdělávání v Guineji tak bylo velmi negativně ovlivněno. Organizace se tak pokusily motivovat studenty k dalšímu studiu a pomoci jim navázat tam, kde bylo jejich vzdělávání přerušeno.